

Oponentní posudek diplomové práce

Oponentka: PhDr. Jaroslava Šťastná, Ph.D.

Autorka dp: Bc. Barbora Deutschová

Název: Je současná sociální práce s komunitou v České republice teorie nebo praxe?

Diplomová práce se zabývá tématem komunitní práce a práce s komunitou v České republice. Ačkoli komunitní práce je uznávanou metodou sociální práce, její praktické využití mnohdy absentuje nebo je sporadické. Příčiny tohoto stavu se snaží autorka osvětlit jak v teoretické části, tak i vlastním výzkumem. Cíl i kladené otázky jsou z pohledu sociální práce velice relevantní, zajímavé, ocenění hodné.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části – teoretickou část (4 kapitoly) a empirickou část (2 kapitoly), doplněná závěrem, seznamem literatury a dalšími zdroji. Práce neobsahuje žádné přílohy.

Z pozice oponentky práce uplatňuji následující připomínky:

1. První tři kapitoly teoretické části jsou kompilační, z větší části přehledové texty učebnicového typu na úrovni základního kurzu Metod sociální práce prvního ročníku bakalářského stupně oboru sociální práce. Předložené kapitoly nejsou analytické, nepřinášejí poznatky, které by uváděly pojednávanou problematiku do teoretických souvislostí na úrovni magisterského studia (např. teorie sociálního kapitálu, teoretická – filozofická – debata mezi liberalismem a komunitarismem, další teorie (viz. Bourdieu, Putnam, Keller, aj.).
2. Nejsou provedeny jasné rešeršní práce, ze kterých by autorka mohla čerpat náměty na úvahy a také poznatky. Nepracuje s tematickými čísly odborných periodik, např. Sociální práce, která v několika číslech přinesla zajímavé příspěvky v této oblasti. Nebo tvrdit, že „o metodě tvorba komunitní vize a scénáře jsem v praxi nikdy neslyšela a ani od mých kolegů.....“ (s. 12) v diplomové práci neobstojí, rešerše by autorce zajisté příklady ukázala. Já osobně jsem se několika takových setkání zúčastnila.
3. Argument, že absence komunitní práce má důvody v připomínkách komunismu (s. 17), je už poněkud vyčpělá. Faktem je, že neblahou komunistickou éru vystřídala v ČR ideologie neoliberalismu, která zdůrazňuje soutěživý individualismus a defacto tak devaluje hodnoty solidárních a komunitních přístupů.
4. Autorka zmiňuje jako jeden ze stěžejních materiálů Strategii sociálního začleňování 2014-2020, avšak v současnosti tento dokument byl víceméně nahrazen např. dokumentem

Metodika-pro-posouzení-soc.-vyloučení.pdf (2020), Agentura pro sociální začleňování. Ostatně ani tuto agenturu nikde v práci nezmiňuje, přestože je v pojednáváných souvislostech významným aktérem. Rovněž tak nevidím poukazy na komunitní aktivity Člověka v tísni, Nadace Via aj.

5. Výzkumná část: vzhledem k velikosti souboru (N 12), NELZE použít metody kvantitativního výzkumu. Tento lze aplikovat při minimální velikosti souboru 50, avšak lépe při více než 100 respondentů. Při menším souboru jde o dotazníkové šetření, jehož validita je velice nízká, spíše orientační. V tomto případě se nestanovují hypotézy, a ani se neověřují. Ostatně, ověření hypotéz se provádí zásadně testováním hypotéz, nikoli jakýmsi odhadem a úsudkem (tak, jak činí autorka). I dotazníkové šetření však lze zajímavě graficky prezentovat, udávají se zásadně četnosti, nikoli % (jak činí autorka). Výsledky výzkumu jsou v této předkládané práci nepřehledné, postrádám práci s grafikou. Kapitola 5.5.2 – Operacionalizace klíčových pojmů – je nezdařilá, některé pojmy vlastně operacionalizovány vůbec nejsou. Nejsou jasné indikátory.
6. Závěr – měl být více rozpracován, postrádám diskusi.
7. V příloze měl být dotazník.
8. Použitá literatura - mohla být obsáhlejší. Postrádám tituly a odkazy, které by bývaly byly uplatněny při vydatnějších rešeršních a analytických pracích.

Závěr:

Práce si stanovila zajímavé a relevantní cíle, důležité pro obor sociální práce. Některé části dp jsou analytické, přinášejí nové poznatky, reflexe a úvahy (kapitola 4). Jazyk a styl jsou kultivované. Větší část dp je však na úrovni spíše průměrné bakalářské práce, výzkumná část dp je víceméně nezvládnutá a s hrubými chybami, literatura odpovídá bcp.

Práce je hraniční, na pomezí přijatelnosti k obhajobě. S ústupky požadovaným standardům diplomových prací **navrhují stupeň E - dostatečně.**